

Державний вищий навчальний заклад
“Українська академія банківської справи
Національного банку України”

Препринт серії № UABS CP/2012/002

Колесник О. В.
студентка групи МП-01
V курсу юридичного факультету

**ПИТАННЯ ЗАКОННОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
КОЛЕКТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ.
ЗАХИСТ ПРАВ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ**

У доповіді досліджуються питання законності діяльності колекторських компаній в контексті чинного законодавства, а також захист прав позичальників банку.

Аналіз послуг, що пропонуються вітчизняними колекторськими компаніями, поділено на три основних напрямки: 1) soft collection – листи, телефонні розмови та SMS-повідомлення, в яких колектори роз'яснюють позичальнику необхідність сплати боргу та наслідки його несплати; 2) hard collection – безпосереднє спілкування з позичальником, шляхом переслідування, періодичних зустрічей, листів, що супроводжуються погрозами розповсюдження інформації про наявність в позичальника боргу в банку у ЗМІ, за місцем проживання, на роботі, а також фактичне розповсюдження такої інформації; пропозиції відстрочки або реструктуризації боргу; надсилання претензії або копії позовної заяви до суду без фактичного її подання; звернення до правоохоронних органів із заявами про вчинення боржником злочину (шахрайства); усі дії колекторів на даному етапі здійснюються з психологічним тиском на позичальника; 3) legal collection – звернення із позовами до суду та безпосереднє ведення справи по стягненню боргу у суді. Після винесення судом рішення стягненням заборгованості кредитора займається виконавча служба.

Методи, які використовують колекторські компанії при наданні своїх послуг банкам пов'язані з порушенням ст. 32 Конституції України, ч. 4 ст. 23 ЗУ «Про інформацію», ст. 1076 ЦК України, ст. 60, 62 Закону України «Про банки і банківську діяльність», ч. 3 ст. 512 ЦК України. ч. 2, 3 ст. 10 ЗУ «Про захист персональних даних».

Досліджено способи намагань банків та колекторських компаній обійти чинні правові норми, що, зокрема, здійснюється шляхом передбачення можливості передачі інформації про позичальника третім особам для стягнення заборгованості у випадку її прострочення з попередньої згоди позичальника при укладенні кредитного договору.

Незаконні дії колекторських компаній є караними за нормами передбаченими ст.ст. 127, 182, 232, 355 КК України.

Набуття відступленого права грошової вимоги, у тому числі права вимоги, яке виникне в майбутньому, до боржників – суб'єктів господарювання за договором, на якому базується таке відступлення, відповідно до Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.04.2009 р. № 231 «Про віднесення операцій з фінансовими активами до фінансових послуг» є фінансовою послугою (факторинг), а тому здійснюється лише фінансовими установами та підлягає ліцензуванню. Згідно ч. 1 ст. 1080 ЦК України договір факторингу є дійсним незалежно від наявності домовленості між клієнтом та боржником про заборону відступлення права грошової вимоги або його обмеження.

В результаті дослідження зроблено висновок, що методи, які використовують колекторські компанії в процесі своєї діяльності є незаконними, суперечать нормам чинного законодавства і в будь-якому

разі узаконенню не підлягають. На нашу думку, правові норми, що регулюють правовідносини з приводу здійснення операцій факторингу фінансовими установами до колекторських компаній застосовується незаконно, так як правовий статус колекторських компаній на ринку банківських та фінансових послуг законодавчо не визначений. Позичальники мають право на захист своїх прав, порушених незаконною діяльністю колекторських компаній, шляхом звернення до правоохоронних органів та безпосередньо до суду.